

Raziskovanje trgovine z ljudmi v Sloveniji

Iza Kokoravec Povh in Danijela Frangež

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

<https://jointstories.eu>

15. Kriminalistična sreda, 26. 11. 2025

O trgovini z ljudmi v Sloveniji

- Oblika mednarodne kriminalitete, ki izkorišča ranljivost posameznikov za dobiček.
- V Sloveniji je opredeljena v 113. členu Kazenskega zakonika (KZ-1).
- Slovenija je **tranzitna, ciljna** in **izvorna država**.
- Najpogostejši obliki sta **spolno izkoriščanje** in **prisilno delo**.
- Odkrivanje temelji predvsem na **proaktivnem delu policije**, saj žrtve redko same prijavijo kazniva dejanja.

Dosedanje raziskave v Sloveniji

19 raziskav

Empirične raziskave
od 2001 – 2025.

Kriminalistični vidik

Nobena raziskava ni
izključno kriminalistična, a
večina vključuje vidike, kot
so načini novačenja žrtev,
preiskovalni postopki in
težave pri dokazovanju KD.

Metode

12 raziskav je kvalitativnih (intervjuji
z deležniki in analiza besedil/spisov),
6 uporabi mešane metode, 1 je
izključno kvantitativna.

Vzorčenje

Najpogosteje **namensko** ali po
principu snežne kepe; vzorci so
nereprezentativni.
Reprezentativno vzorčenje le pri
raziskavah javnega mnenja.

Raziskave

Leto	Avtor(ji)	Tema / Oblika trgovine z ljudmi
2001	IOM	Prostitucija, trgovina z otroki
2003	Zavratnik Zimic idr.	Prostitucija, trgovina z otroki
2003	Pajnik	Medijska reprezentacija prostitucije
2005	Šori	Prostitucija
2005	Peršak	Trgovina z otroki – spolno izkoriščanje
2006	Pajnik in Kavčič	Prostitucija in trgovina z ljudmi
2006	Šalamon	Prostitucija med prosilkami za azil
2007	Pajnik in Kavčič	Prostitucija – pravni in sodni vidiki
2008	Kukolj	Služabništvo
2013	Kovač	Korupcija v procesu trgovine z ljudmi
2013–2014	Bučar Ručman	Prisilno delo, delovno izkoriščanje

Leto	Avtor(ji)	Tema / Oblika trgovine z ljudmi
2014	Bučar Ručman in Frangež	Prisilno delo in delovno izkoriščanje, služabništvo, prisilno beračenje, prisilno izvrševanje kaznivih dejanj, trgovina z otroki (spolno izkoriščanje otrok, ekonomsko izkoriščanje otrok, prisilne poroke otrok, nezakonite posvojitve otrok, trgovina s človeškimi organi, tkivi in krvjo)
2014	Narat idr.	Trgovina z otroki – prisilne poroke
2014	Pajnik in Renault	Prostitucija
2016	Puppis in Sluga	Prisilno beračenje
2017	Radačić in Pajnik	Prostitucija – primerjava Hrvaška/Slovenija
2022	Markelj idr.	Prostitucija in pravice spolnih delavcev
2023	Kovač in Kos	Prostitucija in trgovina z otroki (spolno izkoriščanje)
2023	Kogovšek Šalamon idr.	Prostitucija
2014	Bučar Ručman in Frangež	Prisilno delo in delovno izkoriščanje, služabništvo, prisilno beračenje, prisilno izvrševanje kaznivih dejanj, trgovina z otroki (spolno izkoriščanje otrok, ekonomsko izkoriščanje otrok, prisilne poroke otrok, nezakonite posvojitve otrok, trgovina s človeškimi organi, tkivi in krvjo)
2014	Narat idr.	Trgovina z otroki – prisilne poroke
2014	Pajnik in Renault	Prostitucija

Raziskovalna področja

Najpogostejše oblike	Manj raziskane oblike	Trgovina s človeškimi organi, tkivi in krvjo
		
Prostitucija in spolno izkoriščanje ter trgovina z otroki.	Prisilno delo, služabništvo, prisilno beračenje, prisilno izvrševanje KD, prisilne poroke otrok in nezakonite posvojitve.	Po naših podatkih takšen primer še ni bil zaznan v Sloveniji.

Značilnosti žrtev in storilcev

- Žrtve so moški in ženske, tako slovenski kot tuji državljani (pri prostituciji so v sodni praksi najpogostejše obravnavane tuje državljanke).
- Novačenje poteka z:
 - * zavajanjem in lažnimi obljubami,
 - * ali preko spleta in t. i. *loverboyev* pri otrocih.
- Storilci pogosto delujejo v organiziranih kriminalnih združbah, svoje dejavnosti zakrivajo z zakonitimi posli.
- Storilci izkoriščajo ekonomsko in socialno ranljivost žrtev (še posebno pri prisilnem delu).

Prostitucija in spolno izkoriščanje

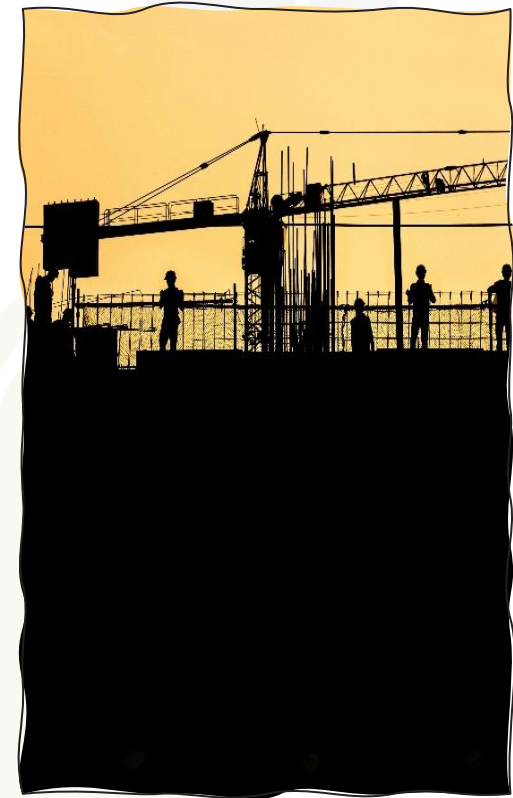
- Najbolj raziskovana oblika trgovine z ljudmi v Sloveniji.
- *Žrtve*: slovenske in tuje državljanke, predvsem iz vzhodne in jugovzhodne Evrope.
- *Storilci*: moški in ženske, delujejo samostojno ali v organiziranih kriminalnih združbah, pogosto pod krinko zakonitih dejavnosti (nočni klubi, masažni saloni).
- *Načini novačenja*: lažne obljube o delu in zaslužku, ženitne ponudbe.
- Kazenski postopki pogosto zastarajo ali se končajo brez obsodilnih sodb (pomanjkanje dokazov, umik prič).

Prisilno delo in delovno izkoriščanje

- *Žrtve*: tuji delavci migranti, pogosto v gradbeništvu in storitvenih dejavnostih.
- *Novačenje*: zavajanje glede dela, plačila in bivanja.
- Pogosta dolgovna odvisnost – žrtve ne prepoznajo svoje viktimizacije.
- Strah pred izgubo zaposlitve ali deportacijo preprečuje prijavo.

Prisilno izvrševanje KD

- Pojavlja se predvsem v povezavi z delovnim izkoriščanjem in prostitucijo.
- *Žrtve*: ekonomsko odvisne in podvržene prisili delodajalcev.
- Takšne oblike prisile pomenijo dodatno stopnjo izkoriščanja, saj žrtev postane tudi orodje za širjenje kriminalne dejavnosti.
- Preiskovanje teh dejanj je zahtevno, ker so žrtve pod močnim nadzorom in redko prepoznajo, da same sodelujejo pri KD proti svoji volji.

Prisilno beračenje

- *Žrtve*: večinoma iz tujine (Romunija, Bolgarija, Slovaška, države nekdanje Jugoslavije).
- *Storilci*: žrtve vozijo na mesta beračenja, jih nadzorujejo in jim odvzamejo denar.
- Preiskovanje je zahtevno – pomembno je ločiti prostovoljno od prisilnega beračenja.

Trgovina z otroki

- *Oblike*: prisilne poroke, spolno in ekonomsko izkoriščanje, nezakonite posvojitve, prisilno beračenje, prisilno delo, prisilno izvrševanje KD.
- Prisilne poroke niso omejene na romsko skupnost – pojavljajo se tudi v drugih etničnih manjšinah.
- *Storilci*: največkrat družinski člani.
- *Motivi*: ugled, finančna korist, poplačilo dolgov.
- Mladoletne osebe (15–18 let) se včasih same vključujejo v prostitucijo – nujno zgodnje odkrivanje in preventivno delo.

Odkrivanje, preiskovanje in dokazovanje

- Prijave so redke, KD TZL pa se pogosto odkrijejo s proaktivnim delom policije.
- Razlogi za neprijavljanje: strah, sram, nezaupanje v institucije, neprepoznavanje viktimizacije.
- Ključno je sodelovanje policije z NVO, CSD in inšpekcijami, ki lahko zaznajo indice trgovine z ljudmi.
- Uporabljajo se klasični in prikriti preiskovalni ukrepi (prisluškovanje, tajno opazovanje, hišne preiskave).
- Preiskovalne tehnike, ki bi zmanjšale odvisnost od pričanja žrtev, se redko uporabljajo.
- Dokazi so pogosto šibki in postopki dolgotrajni.

Kriminalistični vidiki

➤ Raziskave so le delno pokrile temeljna področja/veje kriminalistike:

- * **Taktika**: opisani modus operandi (61 % raziskav), indici (50 %), motivi (22 %).
- * **Metodika**: redko obravnavana (npr. posebnosti pri preiskovanju posnetkov spolnih zlorab otrok, izvedbe prikritih ukrepov in vpogled v kazenskopravno prakso in dokazne standarde).
- * **Tehnika**: ni bila zajeta v nobeni raziskavi.
- * **Strategija**: ni bila eksplicitno raziskana, vendar so raziskave vsebovale priporočila za preprečevanje TZL; potreba po celoviti državni strategiji.

Zaključek in nadaljnje raziskovanje

- TZL v Sloveniji ostaja kompleksen, večplasten in še vedno premalo raziskan pojav.
- Izvesti viktimološke in longitudinalne študije za oceno obsega pojava.
- Raziskati manj preučevane oblike TZL.
- Opraviti več reprezentativnih raziskav.
- Analizirati policijske, tožilske in sodne spise za vpogled v preiskovalno prakso.
- Raziskati vlogo socialnih politik pri preprečevanju in zaščiti žrtev.
- Razviti kriminalistično strategijo za posamezne oblike TZL.
- Krepite medinstitucionalno sodelovanje.
- Nadaljevati z ozaveščanjem javnosti in usposabljanjem strokovnjakov.

Hvala za vašo pozornost

iza.kokoravec@um.si
danijela.frangez@um.si

AMMATTIKORKEAKOULU
University of Applied Sciences

